

Name:

Attia Altaf.

Subject:

Punjabi.

سوال نمبر 1 :-

لوک گتیاں وچ یقاب دی تاریخ دے
جسلکارے ملے میں مثالاں رائیں مل رہو.

(1) تعارف :-

لوک یعنی ~~لوگوں~~ دیاں سیپیاں چاہاں کے ریحان

بارے دسراں نہیں بخس دے لوک گتیاں وچ یقاب دا پورا
روپ اگھڑ کے ساٹھ آوندا ہے ایہ لوک گتیں یعنی دلے وچ

جو یہاں جان والیاں بولیاں دے وچ گائے جائزے ہیں۔

یقاب دے لوک گتیاں نوں اسناں گلاب دے بھلاں نال تیسیر

دئی جا سکدی ہے اسیاں نوں آگاں والا کوئی صالی نہیں

بینداز اپناء دی تو سوپہار دے موسم دی تو سوپہار

بن کے کھردی اے۔ اسیانی ریتل نال اپناء دا دستہ بردہ

قدر اے۔

(2) لوک گتیاں دی تاریخ :-

یخاں لوک گتیں دا صڑھہ وی

اوناں ای پرانا اے، جناب عاں بول دا۔ جدھاں نے ہیں

فری اپنے لال نوں لوری سئائی یونی اے ہے ایہ ہیں نوی

گتیاں دا عدھا اے۔ پڑپاڑ مونی خود ڈررو تو ٹھیسرا ریان

یزاراں ورچہ پرانیاں ہتھیاں ویوں لوک گتیاں دے لہشار

وی ملے ہیں۔ اور لوک عمر ادب کے سنگیں دی شیسی

اے لے سوئے سن

﴿3﴾ لوک گیتاں دا تکھاری:-

اپناں گیتاں دا کوئی تکھاری

بئسی سیداراں اپہم گئیں ورچیاں کوں لوگاں دا دراں وج

جھوونٹ سیداں ہے کے آن والیاں سلیں اپناں وج

مژرورتاں مطابق بندیاں کر دیاں رہندیاں بئیں

﴿4﴾ یوک گیت دیاں قسمان:-

یوک گیت کسی علاوہ روپ معاشرت

کے عیناں جی مصلحیاں دا ذریعہ سیداں ہیں۔ اپناں ٹوں سادے

سینا کے عام ورثاں دا پتھر ٹھا دا اے۔ اپناں دیاں

کئی قسمان ہیں۔

Every heading is supposed to be
connected to the main point!

﴿5﴾ یوری:-

بے ٹوں پیار نال سلاؤں وچے را جھاؤں وچے گائی

جانزی ہے۔ اسی وجہ مان دیاں سدران ج امنوں بندیاں بئیں

باؤاکنگ بیاوے گا

الڑ بلڑ باؤ دا

باؤی بیسے پھٹے گی

باؤی من پھاواگی

باؤا سیٹھا کھاؤ گا

کھاکھا کھڑ کھڑ بیسے گا۔

﴿2﴾ ہقال:-

اپہم المڑ کڑیاں دا گئیں اے۔ گیند اپھاں کے

لئے راندے ہیوئے کالا جاننا اے۔ اسی گیت دی ریڑ

بند دے اگر وج "اکل مال یوہا ہقال" بیانا اے

کھوہ وچ پالی
پو مرادا
چاندی چیان پوڑیان
اہل مال یوبیا ھٹال

۳) ماں :-
اہم پناب دا مقبول تھا ایسا دو مھرے
بیسے نے پیدا مھرے دو بے نال کوئی کئی نہیں رکھدا
پیدا مھرے یام طور تے ہے صفائی ہے جو ٹھاں ۱۱-۱۱ دو
مھرے وچ اصل مگل بیسے نے طویل یونڈا لے

۴) گری تا گری اے
ماں دم یوسف دا سارا مھروپاری اے

۵) کھنکھلی :-
اہم اک طرحان دا ناج لے جیڑا دو المھر مٹیاراں
مھنگ وچ پیچہ پا لے کے پیر نال پیر عوصل کے کھنکھلیاں
بیوک گونڈیاں ہن۔

پگ ہیرا ویردی
پیچھے صنھ دھوال دا

کھنکھلی کھنکھلی

دو پیٹھ ہیرا بھال دا

۶) بیوی :-
بیویاں شاہری دی اہم صنھ شاہری تھی بیوی
زیان دی شاہری وچ موجو ہے دو مھر عربان وچ
بیوی کہان سماں نہیں اے۔ اہمیاں کئی قسمان ہیں

۶ اک ربا ویر دیش، میر کے ساری عمر دیا پیکے
۷ ویران والیاں دے غمزے ہماری، یہ ویر دیش دے رہا

۶) ڈھولا:-

اک مشہور عاشق، ڈھولا نامی اک بندوں پیکھے
سی جھڑا کج لع وح ریندا سی کے مارو تارو دو بھنار سہر
پیکل ریان رین والیاں سی۔ اسکا دیوں مارو میاں ڈھولا دی
محشوی سی، ہے اسی دم نال میر مصشوی نوں ڈھولا آکھن
لگ پیٹ۔ ”میرا مارو ڈھولا“ دی بولیں جس نوں مصشوی
لئن مائی مطلب نہ راجنا۔

ایہ اک عاشق ہے مصشوی دی بکر ویراگ دی بول
نیں۔ پر ڈھوار دے عراوہ دا فاہن ہیکھن اے۔ پیرا ہاپنا
توں ہوڑا فرق اے اک دے دونوں صریعہم وزن بزرگ
پس تے روناں دے وح ربط نہا اے۔ پر بد سوز ماریا
و جے اے اور ڈھولا وح ہیں۔

۶) ڈھولا اے راوی مائی و سوتھ دوپھی سلے ڈھولا
اک پھل مٹکی مائی و سوتھ پیا دیکھے ڈھولا

۷) چھلا:-

چھلا بگ دے بھر انگوٹھی نوں آکھی ہیں۔ ایہ
پوٹھیاں دے چھپے رملستان ہے بھڑی علاقیاں دا گھنی اے
لکھنہ اپنیوں ہیں سارے گائیاں نے قاہیا اے جسناں وح
عناییں علی، ہر دا مان کے سوچن علی شامل ہیں۔

۷) چھلا ہمارا اس گھٹ پا
ہماری انگلی کر بندی پڑا

۴۸) نہیں :-

فراہ نوں کچھ دن سے لادے کے لادی نوں اپنے
کھرویج ماریاں بھاہا جاندا ہے۔ رات نوں ہندی گھول کے دلخی
جاندی ہے۔ کے سیاگ دے گئے دھوئی نال گائے ہائے ہیں۔ پر
اپنکی ایمان نیتاں دی مقابل فلمیہ میان سیہے پیٹھے ہیں۔ جسٹی
برڈنگ کو دی گل ہے۔

۴۹) نہیں لاون گھر چاہیاں نہیں، ہنمان تے ہر چاہیاں

کچھ چاہیاں تالاں کچھ اپنے ایمان تے پر ایمان
نہیں لپڑی داون گیا۔

۵۰) ٹا :-

ٹا معرف پنجابی نوکی گئی ہے۔ جسٹرا یام طور تے خوشی
دیاں محفلاتے آٹھاں وچ گاڑا جاندا ہے۔ کڑھیاں ویاں سلاریاں
دے موچوئے مقابلا دے ایذا و تھا دھوکی دی قدر نال پڑھ کا نہیں ہیں
عام کرتے ہیں اپنے نوں اکواں اسکے سمجھا جاندا ہے۔ پر داکتر
محمد اللہ زاہد دے مطابق دلخواہ ہنمان دے صریح وچ فرقہ اور
و پٹھے پشاں دی آئی واری
میں سڑکی نوں شیر دی ٹیکاں تو کردا ہیاری

۵۱) دھریٹا :-

دھریٹا پنجابی سائیں دی اک قدم صنف اے جسنوں
سندی وچ دھیا کھھا جاندا ہے۔ ایڈے بیسے، فریدیاں شور دی
طری دو ملڑے بیوڑے ہیں۔ دھریٹ دی فاصلہ بیٹھ بیوڑی ہے۔

جسجدی یا بندی سرنا محرکی ہے۔ پنجابی وچ سیو نالوں قدم
دھر دھریٹ بابا فرید دے صلیاں ہیں۔ جسیں نوں شلوک وی کھا جاندا ہے۔

و فریدا میں جانیا دکھ جو کو و دکھ سبھا ایہ جگ

اچھے چڑھے سے ویکھیا دتاں گھر گھر ایہا اگ

۶ (۱) جگنی :-

بھائی لوک گیاں دا اک صہیور سفری روپ اے جسی وچ
جتنی دا جسی کلارا جائز اے۔ اک صہیور سفری روپ وچ جتنی اک رومانیوں
مشیاں دی میرتک اے ہیرڑی جھنے دی جائزی اے اپنے حسن نال
سر ہکلی لے گوئی اے۔

۶ جگنی جا وڈی پٹیاے

اسٹے دیکھ ریشمی نالے

ادھے لال ہے ادھے لال
ویر میریا جنی کہنے دی اے
اوہ نام ساہش دا لیندی انا۔

۷ (۱) چنندی :-

لادھا جدی میلی ماری اپنے سوریا جائز اے
اوئے کٹیاں اویسون چرڑیاں نیں ہے لادھے کوئوں چونہ سندریاں
نیں۔

اک ترہی کہنے دیا۔

۷ چنند پر اگا ہونا را گے چنند اگا کی
ماں میری لو مری کوئے ہون گئی۔

جواب دا ڈھا دندا ہے۔

۸ چنند پر اگا ہوند پر اگا چنند اگا تالیں
جنیاں ایتھے بیٹھاں یوئیاں سبھے صریاں سالیاں

۸ (۱) بھانگڑا :-

اک بیباں دا صہیور لوک ناچ اے۔ لکھ دی خصل
پکن ہے دوان ھنگڑا پاونڈا نیں۔ ڈھول ویدار ہندا اے
لوک ھنگڑا د ب نال نال گوئندسا لہردا نیں۔

سے اک جوانی چار دسمبر تے
جانبزی کسے نہ ڈھنی
اور بھگتی جوانی سی ہی... ہو گئی۔

۱۴) القان :-

اکھان یعنی وڈے سارے صہنوں دا ٹھوڑا
زبان حلن۔ ا۔ اکھان فنر سانل نال مشران وچ وی موجود
ہیں۔

جسٹو یاڑ سومن
ساونہ بھادوں ہیاٹ
ماگھو یعنیں تیل ملائی
کول حکم دے سکتے نہ جائی

۱۵) مکری گل :-

مکری گل ایہ وہ کہ لوگ گئیں دا بیخاب
دی تاریخ نال یہاں تھیں پایاں جائز اے۔ کمزور ہیاٹ وہ
لوگ لوگ کیاں نوں بڑے سوچ نال ~~پڑھدے سن~~ پڑھدے سن
او۔ لوگ اپناں روایکاں نوں ستمہل کے رکھے سن۔ اوہ موقع
دے حساب نال لوگ کئی پڑھدے سن جو کہ اجھل فم یوریا۔
نجاب دی تاریخ وچ یہ ساری یارخوں نے بھی پیاں دو یوریا
ماہیاں رہیاں اور ایساں کئی پڑھتے سن جائز سن جو کہ اجھل دے
دور وچ یہ کم نظر آ رہا۔ اسی دل بُلہ ڈر روزان
نے لئی ہے۔

Concise it!

Add quotations by Asmat Ullag
Zahid etc